Redan har här vältaligt sagts månget tänkvärdt ord om dagens betydelse.

Icke med anspråk att fylla en lucka i det sagda eller att komma med något nytt, men i samma tima, som då fränder och vänner tränga sig kring en kär bortgångens snart igenfylda graf för att der nedlägga en hvar sin krans, må ju än ett hjertats ord till minnesgärd kunna sägas.

Om ej af annat värde, har det ju dock ett, att äfven vara en röst från folket, från det folk, som den, hvilken minnesgärden gäller, höll så kärt.

Vi äro ju i dag samlade på

helga grund utför ett af det svenska folkets dyrbaraste minnen, minnet af en den ädlaste personlighet och en dess störste konung, som, efter ett lif för sitt folk, förblödde för menskligheten, trosfrihetens sak.

Midsommarsdagen 1630 ankrade en liten flotta vid Tysklands kust, då i en öfvermäktig, förtryckande fiendes hand. Den förde ombord en flock krigare från nordens torftiga strand, till talet få, hållningen ringa, men fostrad under kamp mot en karg natur och stridiga grannar att lita till Gud, till sin kung och sitt svärd.

Den förste i land var den, som förde den lilla flocken an, det var Gustaf II Adolf.

Ödmjukt föll han på knä och bad till häarnes Gud — med segervisshet stod han upp.

Trenne solhvarf derefter, i dag för 250 år sedan, ännu i sin fulla mandoms kraft, var hans andel i frihetskampen kämpad ut, segrande föll han nu på Lützens slagfält.

För menskligt öga stod ej mer upp hans ädla ogestalt, men nog stod han upp likväl, det vittnar hvarje troende hjerta och högt är han vorden satt äfven i häfdens, i minnets pantheon för det dråpliga dåd han gjorde den sista dag, som var hans.

Den tänkande, den kännande verlden ser i honom en af menskligheten ädlaste söner, och all ting sannt och stort tillhörer på hela menskligheten, ty dertill hafva alla nationer och hvarje individ stand den arfsrätt.

Så hafva vi sett ett annat stort folk, som väl haft sina stora män

för sig, dock i viss mon som sin, hedra vår store, bortgångne konungs minne och såsom helig hålla den med hans blod färgade marken.

Men dertill var han jo särskilt vår — inom Sveriges gränser, åfven utan dess främmande eröfringar, vidsträckta nog, men glest befolkade af ett på penningar fattigt, men till försakelser villigt folk, der föddes Gustaf Adolf och der fostrades han i allvar att en dag blifva den store.

Det mannamod, som visserligen i klar uppfattning af sin uppgift dref våra fäder, i vikingatidernes stegning ut i vida verlden på äfventyr dit faran var som störst och till sist fann sin bekröning för Vallhallafärdens fröjder blodandse på slagfältet — eller med uppristad sida, det kunna vi igen hos vår störste konung och hans män, men nu hos den af den samma Gudens fruktan tuktade och om sin uppgift medvetne, offret af sig sjelf för fosterland, för menskligheten, för dess allt — samvetsfrihet och tro.

Och hvar helst Gustaf Adolfs gerning af främmande tunga prisas, der måste också det Sven, ska namnet med aktning nämnas.

Vi, svenskar, hafva då dubbel anledning att med tacksamt sinne i vår ande dröja vid den store bortgångnes, af den gamla, goda blå-gula flaggan höljde bår. Der är ocksa en dyrbar mötesplats för kära fosterbröder

från andra sidan Bottenhafvet, vände att fordom med oss dela glädje och sorg.

Den sista ärorika kampen om den älskade fallnes liflösa kropp var också Finnarnes bragd med sin stålhandske — de ha fått rätt att vara med bland de närmast sörjande.

Till det yttre skiljde lotten och tidens oro skall derföre ej mäkta att göra om intet andarnes frändskap, der vi nu stå än en gång i glädje och sorg, sida vid sida.

Ja i glädje och sorg, ty hvad godt gjorde den store Gustaf Adolf oss ej!

Väl vet historieskrifvaren att berätta huruson den outtröttligt verksamme fursten förstod att väcka till lif våra näringar, vårt bergsbruk, reglera vår förvaltning, förbättra våra lagar, jemnare fördela våra skattebördor, reformera krigsväsendet och undervisningen och bygga vägar och städer och skolor — men allt detta, huru godt det än i och för sig var, förbleknar dock vid tanken på den välgärning, hvars pris var dyratt, för hvars vinnande han med gladt mod släppte lifvet till.

Innan mer än ett halft århundrade hade redan hösten bredt ut vissnade löf öfver de store reformatorernes grafvar och allt mer glesnande voro de skaror, som vågade samlas att fira minnet af de kära mästarne.

Liksom stundom en tät, tung, mörk dimma såsom ett moln ~~stundom~~ vältrar fram öfver ett

herrligt, solbelyst landskap, så var det, midt på dagen, i vår verlds, del vordt matt, den germanska racens dagar syntes räknade.
Det stolta Roma reste åter, i mörkret fräckt, sitt hufvud som fordom och med eld och svärd skulle kristenheten, i kedjor bunden, läggas ned för belåtet att kyssa dess fot.
Det var då, som hjelten från snöig nord träder upp och med sitt goda stål spränger Romas kedjor — och hvad han ej hann med sjelf, det gaf han i testamente åt män, som genom ~~[illegible] [illegible]~~ skiften af strider och nöd förde vårfvet ut, och det vardt en annan tid.
Nu träffas folken, förda tillsamman i gemensamma intressen i vetenskap, i konst, i industri, i andens ädla täflan, fri att lära och fri i sin tro.
Och Romas furste, af andra älvningen, men snörjd i egna snaror, vågar ej unna sig den friska luftens lifgifva gåfva, på Vaticanen en sjelfgjord fånge.
Då budskapet flög öfver land och vatten, att Gustaf Adolf, tronhjelten, vid hvilken alla förhoppningar voro fästade, och med hvilken så mångas väl, signelser följde, ej mer tillhörde de lefvandes tal, hvad bitter sorg och bestörtning i den fattiges kojor, i den mäktiges palats, i nord, i syd och i härdade krigarens öga, der tåren ej kunde stoltas tillbaka; för alla och en hvar kändes det såsom, mer än någonsin, ett

tomrum i verlden uppstått, det intet, intet var mäktigt att fylla.

Och dock — har Konungatrons Konung fört ut till en god utgång vårt fosterland, vår tro har Han hägnat och bevarat.

Då vi sålunda stå samlade inför vår store Konungs bår, hur kunna vi bättre fira hans minne än genom att, i ödmjuk tillbedjan, falla ned för den Herren, som länkar menisklighetens öden och tacka för den lycka oss till-fördes genom den store hädangångne; hvad kunna vi bättre göra, än under templets hvalf, inför lefvande Gud, gifva det löftet, att hädanefter, en hvar för sig, vårda det dyra Gustaf Adolfs-minnet mer troget!